

SLOVENSKI NAROD.

Isnaja vsak dan, izvzemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold., za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kraje, za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gid. — Za oznanila se plačuje od četrti-stopne pošt-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovski cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“. Opravištvu, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši

O Rusiji.

(Russland seit Aufhebung der Leibeigenschaft. Von Dr. F. J. Celestin. Laibach, Druck und Kommissions-Verlag von Ig. v. Kleinmayer & Fed. Bamberg. 1875.)

I.

Dr. V. Velikanska Rusija, raztezajoča se čez pol Evrope in Azije, po obsegu svoje zemlje največja država, odkar je sploh človeštvo se začelo združevati v državnih formah, Rusija s svojimi 80 milijoni prebivalci, katerih pa bi lahko redila še petkrat toliko, od l. 1861, odkar je sedanji vladar kmete oprostil robstva, nenavadno naglo in krepko razvijajoča se, je predmet knjigi, katero je spisal naš rojak g. dr. Franjo Celestin.

Slovenskim čitateljem je znano, da je g. dr. Celestin l. 1869 poleg nekih drugih slovenskih profesorskih kandidatov šel v Rusijo ter tam sprejel mesto profesorja za gimnazije. Mudil se je nekoliko časa v Peterburgu in potem šel na odločeno mu mesto na gimnaziji v Vladimir, kjer je skozi tri leta bival in potem eno leto v Harkovu. Leta 1873 se je zopet vrnil v Avstrijo. Pričakovati se je dalo od g. dr. Celestina, da bode čas svojega bivanja v Rusiji rabil za izpoznavanje sorodnega nam ruskega naroda, njegovih političnih, gospodarskih in kulturnih razmer, njegovega vsemu svetu razvidnega napredka na duševnem in gmotnem polju. G. dr. Celestin tega upanja nij prevaril, kot sad svojih študij in opazovanj podaje svetu gori omenjeno 25 tiskanih pol obsezajočo knjigo, katera risa razvoj Rusije od časa odpravljenja robstva do denes ter navaja reforme, ki so se godile v tem času glede organizacije kmetijskih občin po oproščeni kmetov, glede financ, administracije, justicije, in šolstva.

Odkrito moram reči, da smo z nekako bojznostjo v roke vzeli Celestinovo knjigo, ker poznamo g. pisatelja, da je sicer talentiran mož, marljiv in resnicoljuben, da pa nekaka prirojena rahločutnost in poetično mišljenje bi utegnili navesti ga k pristranski sodbi v čisto realnih stvareh.

Dr. Celestin sam pravi v predgovoru, da je šel z „iluzijami“ (!) na Rusijo, da so te iluzije se borile z dejansko istinitostjo in da se mu je godilo, kakor francoskemu pisatelju Castine, ki je l. 1839 po Rusiji potoval in vrnivši se izrekel: „Jaz donašam ideje od svojega potovanja, katere niso bile moje, ko sem šel na pot.“ Tacemu izpovedanju nasproti mora bralec nekako sumljiv postajati ter se bati, da pisatelj marsikako stvar zategadelj bolj črno risa ali celo obsoja, ker je drugačna, nego si je on poprej jo domišljjal.

Kdor pa hoče dežele in narode soditi, mora stopiti mej nje brez iluzij, da mu ne moti zdravega vida mrena predsodkov in lastnih domišljij.

No zdaj, ko smo prebrali celo knjigo, lahko rečemo, da g. pisatelj, če prav se nam njegova sodba tu pa tam pretrda zdi, vendar povsod kaže svojo slovansko bratovsko ljubezen do ruskega naroda, katera ljubezen pa ne sme tako slepa biti, da bi videla samo dobre strani, slabe pa skrivala in zatajevala. Nam vsaj Celestinova izpovedanja niso vzela nobenih iluzij, da samo utrdila so v nas, kakor v pisatelji samem, misel, da veliki, telesno in duševno od narave bogato obdarovani ruski narod bode srečno premagal ovire, ki ga kot naravni a minljivi nasledek strašnega absolutizma zdaj še zadržujejo na mnoge strani v njegovem razvitku, ter se vspel na vedno višjo stopinjo

omike, občnega blagostanja in — državne svobode.

Vrnimo se zdaj h knjigi samej. V obširnem uvodu (53 strani), naslika nam pisatelj rusko notranjo zgodovino od začetka tega stoletja, do smrti carja Nikolaja, kaže nam Aleksandra I., navdahnena z najboljšo voljo, da bi Rusijo osrečil, robstvo odpravil; celo na uvedbo konstitucionalizma je on mislil, a manjkalo mu je eneržije, in po premaganji Napoleona I. omrežila je evropska reakcija k misticizmu nagnenega ruskega carja, ter ga postavila na čelo svete alijance. Vsled zatiranja vsacega javnega slobodnega gibanja so se kovale tajne zarote celo mej oficirji v armadi. Po smrti Aleksandra je počil v Peterburgu upor vojnih zarotnikov, a bil precej zaduščen. Nesrečni 14. december 1825 l. je Rusiji vzel cvet, za najvišje ideje človečanstva navdušene mladosti, v nastopivšem carju Nikolaji pa vzbudil sum proti vsakej liberalnej ideji. Več nego 30 let je potem ležala železna roka Nikolajeva na Rusiji in najsilnejši absolutizem je neusmiljeno dušil vsak duševni razvoj ruskega naroda. Kdor se nij uklanjal reakciji, ta je bil ugrabljen in iztiran v najoddaljene kraje severno-vzhodne Sibirije, od koder se jih je malo vrnilo po smrti Nikolajevj. Zvesti pomagači absolutizma, cela armada korumpiranih uradnikov in skrivnih policistov, so v vse kroge trosili demoralizacijo in breznačajnost; celo vednostim je slepo-fanatična reakcija zapirala dveri v ruska učilišča. Pritrditi moramo pisatelju, da je zatiranje vednosti in nacionalne odgoje mladeži osodopolno bilo še za denašnji zarod. Vsled plitvega polovičarskega poduka v vednostih širila se je ona oholost, ono nečislanje avtoritet, ona nesposobnost za logično mišljenje,

Listek.

Hči starega sodca.

(Izvirna povest, spisal Liberius.)

(Dalje.)

V.

Oj to je hudo, oj to je žalostno! Jaz umrjem in mojega sina ni tu, mene ponesó v črno zemljo, in on nima solze za moj grob!

Moor.

Predno nadaljujemo svojo povest, smo primorani, tu vrniti se za kacih pet let v času nazaj in opisati dogodbe, ki so razvitku povesti ne niti potrebne.

V samotnem zatišji pod visokimi hribi, ki dvigujejo svoje pleše glave ponosno proti nebu, leži selo Zatiška vas, obstoječa iz malega števila ponižnih belih stanovanj starega zidanja.

Deroča Bistrica se vije memo tihe va-

sice in urno vrti kolesa bolj na samotni stoječega mlina, ki se prištevata tudi k zatiškej srenji.

Mlinar Dragan sedi ondi v malej sobi necega večera z močnatim obrazom, povešenim pokrivalom in s pipo v ustih, ter zre pred se, kakor bi opazoval ples mušic, ki se vrtó poleg brleče leščerbe in padajo omotene pred hišnega gospodarja.

A motil bi se, ko bi kdo mislil, da Dragana zanimajo take malenkosti, kajti skrbi in premišljevanja važnega, neprijetnega ima dovolj, še preveč za svojo osivelo močnato glavo, ki se ubija in trudi uže toliko let na samotnem posestvu.

Zdajci pride sključena ostarela ženica v sobo, sede v temo na klop k peči, zakrije obraz v ne ravno nedolžni predpasnik, ter sloni, kakor brez življenja.

To je Draganu hudo, zelo hudo. — Žalosti, jôka nij ljubil in mogel trpeti ni-

kegar, akoravno nij užil mnogo veselja v svojih letih. — Jezen in nevoljen pa je bil vselej, kedar je videl nezadovoljne obraze domačih, kar se je pripetilo posebno v zadnjem času čestokrat pri njegovej zakonskej polovici, kakor postavim tudi nocoj.

„Kaj boleščiš in gledaš v perišče, kakor bi ga še ne bila videla nikedar,“ pravi zdajci nevoljno mlinar svojej ženi pri peči in položi trši, kakor je bilo navada, svojo prazno pipo na mizo.

Nihče ne odgovori, le skrivno ihtenje se čuje za vrati.

„Če si tudi oči izjokaš in glavo razbiješ, ne pomaga ti nič, kar je, pa je,“ pravi zdajci še bolj razjarjeni mož in jame meriti sobo z urnimi koraki od okna do stene in nasprotno.

„Moški ste vsi enaki, srca nimate v prsih, temuč kamen, težek mrzel kamen. Mi

katerih odurni izrastek je kot nihilizem zmešal glave mladeži in še zdaj, če prav uže menj, razsaja po nezrelih mladeniških glavah.

In kje je našel car Nikolaj najbolj zanesljive, najbolj brezobzirne in neusmiljene hlapce svojega tiranstva? Dal mu jih je v izobilnem številu, kolikor si jih je želel, narod mislecev, kakor se v svojej ošabnosti sam rad zove, sosednji nemški narod.

Tajna policija mrgolela je od Nemcev in je imela za svojega šefa Nemca Beckendorfa, najhujši cenzorji knjig bili so Nemci, povsod so se Nemci usiljevali na najupljujejša mesta in bili so na razpolaganje vsaki absolutistični maroti svojega vladarja.

Sploh so Nemci na Ruskem uže od carja Petra Velikega najmarljivejši pomagači reakcije in potem se nij čuditi, Rus črti in zaničuje te nemške „kulturträgerje“, ki so uže toliko zakrivili nad ruskim narodom.

Masa ljudstva, kmetje, ki so bili robi, vzdihujoči pod jarmom razuzdanega plemstva, brez vsakega poduka životarjujoči, ter fatalistično noseči svojo žalostno osodo, kajti: „Bog visoko, a car daleko“. Sicer je uže Aleksander I. sanjal o oproščenju ruskih kmetov, a niti do tega nij prišel, da bi jim vsaj nekoliko olajšal težavno njihovo stanje. Tudi car Nikolaj je izprevidel, da se Rusija dokler je večina ljudstva v robstvu, ne more krepko razvijati, a njegov okamenel konservativizem nij imel prostora za izvedenje humanitarnih idej.

Literatura je bila vkovana v verige najstrogejše cenzure, nij se smela pečati z dejanskimi socijalnimi vprašanji; od l. 1848 naprej je bilo celo prepovedano, pisati o najnovejšej zgodovini, o šegah v stari Rusiji, o starih ljudskih uporih itd. Neki strogi cenzor je našel v kuhinjskih knjigah besedo: „svobodni duh“, ter jo precej izbrisal. Tacih cenzurnih smešnostij se je več prigodilo.

A napredno gibanje se vzlje fanatičnemu preganjanju nij dalo popolnem zatreči. Talentirani možje, navdušeni za svoj narod, so širili ideje napredka, ter odkrivali skeleče rane ruskega občinstva. Marsikaterga od njih je na tihem zgrabilo „III. oddeleženje“ (tajna policija) in izginil je tja v daljni Sibiriji.

V literaturi ste se odlikovali posebno

ženske pa naj trpimo, če tudi poginemo, ne gane nikogar.“

„Molči mi o tem danes in vselej, to ti povem in zabičujem. Mene bi bila poslušala, pa bi bi bilo vse drugače in v redu.“

„Kaj nam je treba teh skrbij in sramote? Fant naj bi bil ostal doma, nosil močnato pokrivalo, kakor jaz njegov oče, moj ranjci oče in njih ded, pa bi bilo.“

„Tako pa si tiščala vedno v me, in silila in moledevala, meneč, da je vsak rojen duhoven in imeniten gospod. Zdaj pa ga imaš tvojega ljubljence, ki nam je izvil toliko z žuli in trudom pridobljenih novcev in zabil z meščanskimi postopači. Posled pa še potegnil iz dežele, bog vé, kam, najbrže k krivovercem ali kali.“

Izgovorivši mlinar te besede, se vstavi ponosno pred svojo ženico, kakor bi pričakoval opravičenja od nje za vse to gorje,

dve stranki: „Slavijanofili“ in „Zapadniki“, kateri obe ste se borili za večjo svobodo duševnega življenja in se vedno bolj pečali s praktičnimi vprašanji. Glavni reprezentant „Zapadnikov“ je bil Belinski; najodličnejši „slavjanofilski“ pisatelji pa so: Aksakov, Pogodin, Samarin in drugi. Golgolj, Koljcov, Lermontov, Puškin, Turgenjev, pak so zraven teh strank vzbujali samozavest ruskega naroda, in ga vodili k samozpoznanju.

Razmera mej oficijalno vladno sistemom in naprednimi strankami je postajala vedno neugodnejša. Vlada je izgubila pri svojih nasprotnikih na avtoriteti in da si je še z železno roko vse trdno skupaj držala, nij mogla ubraniti rastočo notranjo razjedanje. Pesimizem se je širil, in ne da se izprevideti kamo bi Rusijo spravile te žalostne razmere ko bi ne prišla kakor rešitelj in novo življenje vdihnili otrpnelemu kolosu — krimska vojska.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 23. julija.

Dunajski „Tagblatt“ poroča, da je finančni minister prosil ustavoverce, naj z resolucijami in shodi podprajo ministerstvo Anerspergovo, da bode močnejše nasproti finančialnim terjatvam, ki jih Ogri stavijo, ter jih bodo stavili l. 1877., ko se bode velika nagodba mej Avstrijo po pretečenih 10 letih imela zopet na novo sklepati. Dosedaj ni bilo o tej „podpori“ še nič čuti. A da se tega časa boje, kaže članek v „N. Fr. Pr.“ kateri prizna, da je celo naše državopravno stališče na slabih nogah in se lahko preobrne.

Na **Hrvatskem** je zvršena druga volitev, namreč za Karlovcem je volil tudi Sisek. Voljen je kandidat narodne stranke, trgovec Vaso Kotur enoglasno, ker se je protikandidat bil odpovedal. Vladna stranka bode zmagala, kakor je videti sijajno. Tembolj bi bili lahko preostre napade na narodno opozicijo Makančevu opustili.

Vnanje države.

Hercegovinski upor vendar raste. Najnovejši oficijozni telegram iz Dubrovnika se glasi: V Zavali na Črnej gori je bil tabor zaradi upora v Hercegovini. Navzlic resnej volji črnogorske vlade, za braniti Črnogorcem pristop k upornikom, je dvomljivo, ali bode to izvesti možno, posebno ker iz Monastira turški vojaki proti ustajnikom marširajo. Ruski generalni konzul je zapustil Cetinje

katero je zakrivila le slepa materniška ljubezen.

To je ženici preveč. Da bi bila ona kriva vsemu temu, ne more umeti.

V najhujšej jezi se razkorači torej pred svojim možem in kriči: „Ti si kriv, ti, nihče drugi, ki si njegov oče, da bega fant zdaje po svetu, sam bog vedi, kje, in bode posled še ob um in vero. Sam angelj varuh ga varuj tega najhujšega gorje. Zakaj si mu kratil vedno najpotrebnejše reči z izgovorom, da ne moreš. Ali lahko bi bil, in če bi šla tudi živina iz hleva, za tvojega otroka ti bi ne bilo smelo biti vsega preveč. Zaradi tega se je moral ubijati revež v tujih hišah za življenje in tako zabredel v ne srečno ljubezen, izgubil zaradi tega kruh, šolo, dobro ime, o vse, vse!“

„Kdo ga je silil, pečati se z dekletom, o katerej je vedel, da je imenitna, da nij zanj, da se zameri o tem njenemu ponos-

in prišel v Dubrovnik, tudi avstrijski konzul iz Trebinja.

Belgradski dopisnik pražke „Politike“ svetuje odločno Srbiji, naj gre na pomoč Hercegovcem, naj priliko porabi in vse Srbe osvobodi in zedini. Dopisnik je prepričan, da ne bode nobena velevlast Turkom pomagala, ker vse so preverjene, da dolgo živeti ne morejo.

Hrvatski „Obzor“ se pa tej tako ozbiljne stvari lahko pomno posmehuje, češ: „Sada je vrijeme, da se pokaže solidarnost slavenskih plemena, da ljubljanski sastanak i program zadobije put. Koji se hvale, da ga nisu izdali, radić će sada, da ga izvedu. Dopisnici „Slovenskoga Naroda“ i pražke „Politike“ poletit će prvi u boj, zatim urednici različitih novina južnoslavenskih. Mladež će za njimi poletiti udilj.“ — Kadar bodo čuli, da se g. Miškatović sam uže bori, dojdejo i dopisnici i različni urednici. — Kaj mislite s tacim roganjem na „slovensko solidarnost“ doseči?

Francoska narodna skupščina je pritrdila nujnosti predloga Tallonovega, ki svetuje, naj zopet prefekturski svetovalci verificirajo polnomočja udov generalnih svetov. Sobota bo posvet o tem. — Levica ostaja pri svojem predlogu, naj se skupščina razpusti uže 31. oktobra, naj se senat konstituiru in legislativne volitve v nov zastop razpišejo na 28. novembra, ter obe zbornici skličeji 11. januarja 1876.

V **angleškej** gorenjej zbornici je lord Straitbeden povedal, da prihoduji teden stavi resolucijo, naj se izreče, da se angleška gorenja zbornica sklada z nazori angleške vlade o nezakonitosti terjatev o trgovinskej zvezi, zaradi katere so se Avstrija, Rusija in Nemčija na turško vlado s pisnom obrnile. Mož obžaluje, da nij angleška vlada bolj krepkih korakov storila, da bi bila to trgovinsko zvezo branila. — Kaj neki? Mar Angleži menijo, da bi vsem trem velevlastim vojsko napovedali?

Dopisi.

Iz Rojana pri Trstu 22. julija.

[Izv. dop.] Ker vam nijsem uže dolgo iz naše čitalnice i o njej poročal, smem morda danes s popisom 7. njene obletnice pred uredništvo in z njegovim „imprimatur“ pred „Narodovo“ čitateljstvo stopiti. Najprej pa nekoliko uvoda. Gotovo je i ne da se žalibog tajiti, da se nekateri stari, ne stari, hočem reči, prvotni i močni stebri oddaljvajo, i se društvenih shodov i veselie ne udeleževajo. Da, še več porečem, navidezno bi se morda površnemu opazovalcu zdelo, da rojanska čitalnica peša. A baš to nij resnica. Nasprotno pa nam dokazuje število

nemu očetu, ki mu je kriv vse te nesreče,“ pravi nekoliko mirnejši gospodar, prepričavši se, da v jeziku najmočnejši možki ne zmaga ženske, ko bi bil tudi cesarski minister, škof, ali celo sam papež.

„Ko bi vsaj vedela, kje je in kako se mu godi, poslala bi mu zaduži groš, da bi se le vrnil in bi ga videla še enkrat,“ ihti dalje starka in vije s koščenicama rokama.

„Kje neki bode, to je najmanjša skrb. Neumen nij bil nikedar. Celih sedem šol je študiral in ne slabo, torej bode živel povsod, če ga je volja.“

„In Dihurjev Martin, vsaj veš, tisti malharski berač, ki je znan pri gospodi in v vsej Ljubljani za vsacim oglom, mi je pravil, da je pobegnul z nekim imenitnim gospodom na Francosko, kjer je dobil dobro in čestno službo. Vidiš starka, bog Kranjca ne zapusti nikdar, če nema slame v glavi, kakor naš. Kdo zna, kakov imeniten gospod

udov, delavnost dramatičnega odseka, množeci se pevski zbor, ki pod vodstvom gosp. Kosovelja čvrsto napreduje, i dokazala nam je to tudi sedma obletnica tako prepričalno, da bi trdil, ka rojanska čitalnica je neobhodna potreba, da ko bi je ne bilo, bi se morala takoj ustvariti i bi se ustvarila, ker vsak bi jo pogrešal. — Ako se tej narodnej potrebi dodá še marljivost dramatičnega odseka, i vedno množeče i nadomestujoče se mu mlade moči, vrlina pevskega zbora, ki je nedavno za izvrstnega tenorja, pravega slavca, obogatil, mora se smelo onim pesmistom, ki tudi rojanski čitalnici zlogukajo, da pojde za tolikimi svojimi sestrami, smelo reči, da se varajo. Okoličanom pa bodi tu še enkrat povedano, da so jim čitalnična vrata vedno odprta, da je čitalnica v okolici, da je še vedno za „kmetško čitalnico“ protokolarana i da je v prvej vrsti njim namenjena bila, da je torej vsak izgovor, s katerim bi hoteli svojo pasivnost, svojo malomarnost opravičiti, prazen in ničev. Zdaj pa k obletnici.

Obhajala se je v nedeljo 18. t. m. se ve da v čitalničnih prostorih. Vreme se nam je ves dan jako neugodno kazalo, in mora se priznati, da kljubu protečim oblakom je občinstvo uže ob 6. uri zvečer vse prostore napolnilo. Ob 7. uri počel se je vršiti spored z vencem slovanskih napevov po oktetu vojaške godbe, ki je takoj občno zadovoljnost in ploskanje vzbudil, ki je potem z vsako novo točko rastlo. Pevski zbori dokazali so nam do jasnega, kako nam vrli pevci napredujejo, kako se jim glasovi čedalje bolj uglajajo, združevajo in v harmonično celoto zlivajo. Le tako marljivo in čvrsto naprej mladina! Gospod predsednik nam je v kratkem in primernem govoru razložil pomen dneva; za vsako točko sporeda razveseljevali so nas mili domači in drugi zvuci Kumovih godcev, vse do zadnje in najboljše točke sporeda, ki je bila vesela igra „Pridige izza gardin“. Igra se mora za naše razmere mej fine šteti, ipak se mora reči, da je bila igrana in tudi poslušana v vsim potrebnim razumom. Občna zadovoljnost, ploskanje, živio in dobro-klici bili so predstavljalcem zaslužena nagrada. Naj tudi meni ne zamerijo, če ne bom vsacemu slavpel, zdi se mi, da g. urednik uže za škarje prijema. Torej čast in hvala vsacemu posebej in vsem skup.

bode še enkrat, ko se vrne. Bolj bo v časti, kot naš trebušni fajmošter, le zapomni si,“ pravi smeječ se zdajci mlinar, zapalivši si s smerekovo tršico pipo tobaka.

„O ljubi bog in sveta pomočnica, same žalosti umrjem, čo je potegnil k tem Francozom, ki so nam vzeli deželo in nemajo nobene vere in so hujši, kot sami Pesoglavci in pogani! Da sem doživela denasnji dan, to je najhujša moja kazen. Sama ne vem, kaj sem pregrešila toliko. Nikdar nijsem bila neubogljiva svojim staršem, pa se mi vendar tako hudo godi, da živemu človeku ne tako, in se mi toži, starka.“

„Molči, molči starka, zdaj je amen v očenašu! Plakaj ali ne plakaj, vse je eno,“ pravi zopet resneje mlinar, ter da se reši nadležne tožbe, odide v mlin, kjer mej ropotečimi kameni in obilim delom pozabi izpridenega sinu, svoje žene in menda vsega sveta.

(Dalje prih.)

Po dovršenem programu izsrečkali so se nekateri darovi v zlatem i srebrnem denarju, i počela je splošna radost i veselost mladina i godba v ljuti boj kedo se bode; prej vtrudil. Ta boj je bil končan o popolnoči s popolno zmago mladine, i porazom vojakov, ki so potegnili ob dvanajstih. Pevec i pivci okolo miz so si napevali i napivali, nazdravljali i odzdravljali do polunoči i še dolgo popolnoči. Zopet si sme rojanska čitalnica zabilježiti lepi dan v svoj dnevnik, dan sedme svoje obletnice. — Da bo takih i še lepših obletnicah dospé do jubileuma, za to bode skrbel vedno zavedajoči se slovanski duh v mestu i po okolici, na to delati bodi naloga i sveta dolžnost vsacemu udu, i to vam bodi vodilo tudi pri občnem zboru, i pri volitvah novega odbora prihodnji mesec. Narodna zavest, rodoljubje, sloga!

Iz Hrvatskega [Izv. dopis.] Hrvatski ban je izdal na podžupane sledečo okrožnico: „Poglaviti gospodine! Želeči da Poglavitost Vaša neostane u neizvestnosti, kakova se pravca ima držati kod predstojećih saborskih izborah, obnašao sam pouzdanim načinom i za vlastito ravnanje priobčiti Poglavitosti Vašoj, da o tom, oče li se vlada interesirati za kojega kandidata, nisam niti sam do sada mogao doći do kakve odluke, jer mi kandidati za narodno zastupstvo do sada jošte ni poznati nisu.

„Prema tomu neima niti Poglavitost Vaša za sada budi u svoje vlastito ime, budi u ime vlade interesirati se za kojega kandidata, ili upustiti se u kakovo tajno ili očitno preporučivanje ili agitiranje za koju mu drago osobu.

„Bude li mi stalo do izbora kojega kandidata, priobčiti ću to pravodobno Poglavitosti Vašoj posebnim odpisom, i samo u tom slučaju imati će Poglavitost Vaša uložiti sav svoj upliv, da dotični kandidat prodre.

„U koliko bi pako Poglavitost Vaša možebiti iz vlastita uvjerenja u interesu stvari koristnim smatrala, da se za ovoga ili onoga kandidata zauzme, imati će prije, nego se upusti u najmanje kakovo djelovanje na njegovu korist, neposredno od mene svakako potražiti naputak, i samo uslied takova pozitivna naputka biti će Poglavitost Vaša vlastna, djelovati na korist dotičnoga kandidata, a razumije se samo sobom, da bez takova naputka neće biti slobodno Poglavitosti Vašoj pod nikakvim izgovorom upustiti se u kakovo djelovanje.

„Na točno i strogo obdržavanje ove upute polažem najveću važnost, ter bi veoma žalio, kad bi neobdržavanje njezino i najmanjega povoda pružilo, da se uzdrma povjerenje, koje u Poglavitost Vašu sa svim pouzdanjem ulažem.

U Zagrebu dne 23. lipnja 1875.

J. Mažuranić v. r.“

To okrožnica. Nu, nekoliko više svobode bi narodna vlada uže smela dati nam.

Domaće stvari.

— (Slov. dramatično društvo) je imelo v četrtak občni zbor. V odbor so voljeni: za predsednika Janez Murnik, dež. odbornik, za podpredsednika: dr. Karel Bleiweis, za blagajnika: Karel Žagar. Za odbornike pak gg. Drenik Franc, zavar. agent, Jurčič Josip, urednik „Slov. Naroda,“ Krsnik Janko, koncipijent pri finan-

čnej prokuraturi, Nolli Josip, zasobnik, Pleteršnik Maks, gimn. profesor, drd. Škofic Franc, sodski avskultant, dr. Stare Josip, koncipijent pri fin. prokur., Wiesthaller Franc, gimn. profesor in Valenta Vojteh, magistratni uradnik. Največ glasov je za temi palo na stavbenega svetovalca in mestnega zastopnika g. Potočnika, ki po pravilih v odbor stopi, ako kateri odbornik odstopi. Poročilo prinesemo jutri.

— (Novoimenovanemu škofu g. dr. Pogačarju) so narodni krogi hoteli v soboto napraviti baklado. A ker se je baje, to slišavši, škof sam odločno izrazil, da bi mu take javne demonstracije ne bile ljube, jih je tudi policija prepovedala. — Mestni magistrat se je škofu v četrtak predstavil. Škof je rekel — kakor „Tagbl.“ poroča, da bode v dveh rečeh z mestom rad delal: za šolo in za ubožne zadeve. Glede šol je dejal, da ima tudi po novih šolskih postavah cerkev važno nalogo pri šoli in on bode skrbel, da bode cerkveni organi sodelovali.

— (Iz Ptujja) se nam poroča 21. t. m.: Včeraj je tukaj zmosta v Dravo, ki je sedaj posebno deroča, skočila mlada lepa delica. Ljudstva je bilo mnogo blizu, pijonirji so uže skoraj pri njej bili, da bi jo rešili iz valov, a v istem trenutku jo zgrabi nek vrtinec in potegne pod vodo. Govori se, da je usmrtila se, ker so doma slabo ravnali z njo.

— (Iz Divače) se nam piše: Meju tukajšnjimi tujimi delavci pri isterskeje železnici obolel je neki Taljan na smrt. Kot pobožen katoličan zaprosi, da bi ga gosp. duhovnik prišel previdet se zakramenti za umirajoče. Cerkovnik in celo druge osebe sporočile so bolnikovo željo in prošnjo našem duhovniku, znanemu skopuhu Andreju M. Naš duhovnik pa ne zmené se za tako prošnjo zavrne prosilcem, da on nij dolžan tujcem zastoj službovati, češ, da tudi zdravnik in druge osebe za svoje poslovanje odplačilo prejmo; — in Taljan še vedno leži pri Maganjevih nepreviden na smrtnej postelji. Bogme! to je zares lep eksemplar katoliškega duhovnika, prekrasen izgled krščanske ljubezni. — Nadejamo se, da bode novoimenovani narodno-krščanski vladika tržaški dr. Jurij Dobrila znal tacim ljudem kakor zasluže, na prste stopati.

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka in brez stroškov po izvrstni

Revalesscière du Barry

v Londonu.

28 let uže je nij boleznj, ki bi jo ne bila ozdravila ta prijetna zdravilna hrana, pri odraslih i otrocih brez medicijn i stroškov; zdravi vse boleznj v želodcu, na živcih, dalje prsne, i na jetrah; železe i nadubo, bolečine v ledvicah, jetiko, kašelj, neprebavljenje, zaprtje, prehlajenje, nespanje, slabosti, zlato žilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavje, silenje krvi v glavo, šumenje v ušesih, slabosti in blevanje pri nosečih, otožnost, diabet, trganje, shušanje, bledično in prehlajenje; posebno se priporoča za dojenice in je bolje, nego dojničino mleko. — Izkaz iz mej 80.000 spričeval zdravilnih, brez vsake medicine, mej njimi spričevala profesorja Dr. Wurzerja, g. F. V. Beneka, pravega profesorja medicine na vseučilišči v Mariboru, zdravilnega svetnika Dr. Angelsteina, Dr. Shorelanda, Dr. Campbella, prof. Dr. Dédé, Dr. Uré, grofinje Castlestuart, Markize de Brehan a mnogo družih imenitnih osob, se razpošiljava na posebno zahtevanje zastoj. Kratki izkaz iz 80.000 spričevalov.

Spričevalo zdravilnega svetnika Dr. Wurzerja, Bonn, 10. jul. 1852.

Revalesscière Du Barry v mnogih slučajih nagradi vsa zdravila. Posebno koristna je pri dirsti in griži, dalje pri sesalnih in obistnih boleznih, a t. d. pri kamnju, pri prisadljivem a bolehnem draženju v scalni cevi, zaprtji, pri bolehnem bodenju v obistih in mehurji, trganje v mehurji i. t. d. — Najbolje in in neprecenljivo sredstvo ne samo pri vratnih in prs-

nih boleznih, ampak tudi pri pljučnici in sušenju v grlu. (L. S.) Rud. Wurzer, zdravilni svetovalec in člen mnogo učenih društev.

Winchester, Angleško, 3. decembra 1842. Vaša izvrstna Revalescière je ozdravila večletne in nevarnostne prikazni, trebušnih bolezni, zaprtja, bolne čutnice in vodenico. Prepričan sem se sam gledé vašega zdravila, ter vas toplo vsakemu priporočam. James Shoreland, ranocelnik, 96. polka. Izkušnja tajnega sanitetnega svetovaleca gosp. Dr. Angelsteina.

Berolin, 6. maja 1856. Ponavlja je izrekan gledé Revalescière du Barry vsestransko, najbolje spricevalo.

Dr. Angelstein, tajni sanit. svetovalec. Montona, Istra. Učinki Revalescière du Barry so izvrstni.

Ferd. Clausberger, c. kr. okr. zdravnik. Spricevalo št. 76.921.

Obergimpfern, (Badensko), 22. aprila 1872. Moj pacient, ki je uže bolehal 8 tednov za strašnimi bolečinami vnetic jeter, ter ničesar použiti nij mogel, je vsled rabe Vaše Revalescière du Barry popolnoma zdrav.

Viljem Burkart, ranocelnik. Št. 80.416. Gosp. F. V. Beneke, pravi profesor medicine na vseučilišču v Mariboru (Nemčija), piše v „Berliner Klinische Wochenschrift“ od 8. aprila 1872 to le: „Nikdar ne zabim, da je ozdravila enega mojih otrok le takozvana „Revalenta Arabica“ (Revalescière). Dete je v 4. mesecu vedno več in več hujšalo, ter vedno blijuvalo, kar vsa zdravila nijso bila v stanu odpraviti; toda Revalescière ga je ozdravila popolnoma v 6 tednih.

St. 79.810. Gospo vdovo Klemmovo, Düsseldorf, na dolgoletnem bolehanju glave in davljenju. St. 64.210. Markizo de Brehan, boleha je sedem let, na nespanju, treslici na vseh udih, shujšanju in hipohondriji.

St. 65.715. Gosposdični de Montlouis na neprebavljenju, nespanju in hujšanju. St. 75.877. Flor. Köllera, c. kr. vojašk. oskrbnika, Veliki Varaždin, na pljučnem kašlju in bolehanju dušnika, omotici i tiščanju v prsih.

St. 75.970. Gospoda Gabriela Tešnerja, slušatelja višje javne trgovinske akademije dunajske, na skoro breznađejni prsni bolečini in pretresu čutnic. St. 75.928. Barona Sigmö 10letne hramote na rokah in nogah it. d.

Revalescière je 4 krat tečnejša, nego meso, ter se pri odraščenihi in otrocihi prihrani 50krat več na ceni, gledé hrane.

V plehastih puščah po pol funta 1 gold. 50 kr., 1 funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 funtov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold., — Revalescière-Biscuiten v puščah & 2 gold. 50 kr. in 4 gold. 50 kr. — Revalescière-Chocolatée v prahu in v ploščicah za 12 tas 1 gold. 50 kr., 24 tas 2 gold. 50 kr., 48 tas 4 gold. 50 kr., v prahu za 120 tas 10 gold., za 288 tas 20 gold., — za 576 tas 36 gold.

— Prodaja: Barry du Barry & Comp. na Dunaji, Wallfischgasse št. 3, v Ljubljani Ed. Mahr, v Gradcu bratje Oberanzmeyer, v Innsbruku Diechtl & Frank, v Celovcu P. Birnbacher, v Lonöi Ludvig Müller, v Mariboru M. Morič, v Meranu J. B. Stockhausen, v Zagrebu v lekarnici usmiljenih sester, v Černovicah pri N. Snirhu, v Oseku pri Jul. Davidu, lekarju, v Gradcu pri bratih Oberranzmeyer, v Temesvaru pri Jos. v. Papu, mestnemu lekarju, pri C. M. Jahnerju, lekarju, v Varaždinu pri lekarju dr. A. Halterju, kakor v vseh mestih pri dobrih lekarjih in specerijskih trgovcihi; tudi razpošilja dunajska hiša na vse kraje po poštnih nakaznicah ali povzetjih.

Dunajska borza 23. julija.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	70	glđ.	85	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	74	"	30	"
1860 drž. posojilo	112	"	40	"
Akcije narodne banke	936	"	—	"
Kreditne akcije	2.5	"	—	"
London	111	"	70	"
Napol.	8	"	90 1/2	"
C. k. cekini	5	"	24 1/2	"
Srebro	101	"	65	"

Uradno naznanilo.

24. julija 1875.

Javne dražbe: Matija Kušterjevo iz Olševka, 3820 glđ., 27. julija (II. Kranj). — Tone Meršnikovo iz Smerja, 2100 glđ., — Boštjan Nemevo iz Bitnja, 1375 glđ., 27. julija (III. Bistrica). — Ive Malešičeve iz Radovice, 1890 glđ., 27. julija (II. Metlika). — Andrej Piskarjevo iz Motnika, 300 glđ., 26. julija (II. Kamnik). — Peter Stražišarjevo iz Čadeža, 4055 glđ., 28. julija (III. Vrhnika). — Jan. Romovo iz Blatnika, 50 glđ., 26. julija (II. Črnomelj). — Jože Zavrtovo iz Zgornje Senice, 4817 glđ., 28. julija (III. Ljubljana). — Tone Papisovo iz Senožeč, 250 glđ., 28. julija (III. Senožeče). — Marije Ostermanove iz Leskove vasi, 130 glđ., 28. jul. (III. Črnomelj). — Kat. Piškurjevo, 514 glđ., 28. julija (III. Črnomelj).

UMRILI v Ljubljani

od 19. do 22. julija:

Mar. Škufica, zasebnica, 60 l., za rakom. — Reza Tomšičeva, čuvajska soproga, 43 l., na sušici. — Hel. Pust, soproga tesarskega pomočnika, 26 l., na jetiki. — Anton Birtič, kajžarski sin, 7 l., na pretrganju. — Hermina Ribičeva, hči c. kr. sodnijskega svetnika, 8 l., na vnetji možganske mrenice. — Anton Rajžar, kancelist, 46 l., na oslabenju jeter. — Jak. Šot, učitelj, 54 l., na oslabenju. — Jovana Tomceva, soproga c. kr. okrajnega tajnika, 54 l., na jetiki. — Karolina Pogačnikova, dete mašinskega kurjavca, 2 l., za grižo.

Izdajatelj in urednik Josip Jarčič.

Naj boljša knjiga

o metričnej meri in vagi je:

Nauk

o desetnih razlomcih in njih upotrebljevanju pri računih z metrično mero in vago in 90 natančnih primerjalnic dosedaj v Avstriji v rabi bivših mer in vag in metrične mere in vage.

Prodajajo jo: J. Giontini, O. Klerr, Kleinmayr & Bamberg in „Národna tiskarna“ v Ljubljani; E. Liegel v Celovcu; J. Pajk v Mariboru; Th. Drexel v Celju; E. Fillak v Gorici; F. H. Schimpf v Trstu; Albrecht & Fiedler v Zagrebu. Dobiva se tudi pri pisatelji J. Znidaršiči na Premu via St. Peter. — Cena: 60 kr. (254—1)

Priporočilo.

Uljudno podpisani priporočá čestitim odjemnikom in trgovcem svoje bogato

skladišče prekajenega mesa

in sicer suho meso, čvrsto in prekajeno slanino, klobase in vsö v divjačino spadajočo mesnino po najnižjih cenah.

S odličnim spoštovanjem

Valentin Hörmann,

prekajavec in prodajalec divjačine, glavni trg.

(250—2)

Od nedelje 11. julija do nedelje 1. avgusta je

kegljanje za dobitke

v pivovarnem vrtu na „Vincarjih“

Škofjeji Loki.

Dobitki so: 1 dobitek 3 cekini, 2. dobitek 2 cekina, 3. dobitek 1 cekin. Dalje v srebru 3, 2 in 1 tolar in končno šaljiv dobitek. Serija veljá 15 kr.

Ker je čisti dobiček namenjen noveji požarneji straži v Škofjeji Loki, vabi podpisani k prav mnogobrojnej udeležbi.

(246—4)

Avgust Deisinger.

Prava čebulja za brado,

katere učinek se garantira, pospešuje rast brade neverjetno hitro, tako, da dobé v kratkem času celö 16 letni mladeniči polno in veliko brado, kar potrjuje na tisoče spricevalov.

Vaše blagorodje!

Veseli me, da morem Vam poročati o meni poslanj čebulji za brado, ki je res dobro sredstvo. Malo časa je, kar jo rabim ali zadostovala je, da sem dobil veliko brado. Za znanca moje potrebujem še dalje dva paketa, katera mi blagovolite poslati po pošti.

S odličnim spoštovanjem

K. Lindhardt.

Line, 25. junija 1872.

Vaše blagorodje!

Blagovolite mi poslati po poštnem povzetju 1 paket čebulje za brado. Isto so mi prijatelji priporočali, da je izvrstno sredstvo za bradno rast. Prosim Vas torej, da mi jo kmalu pošljete.

Opava, 5. decembra 1871.

Ant. Toman, gozdarski adjunkt.

Cena 1 paketa z priloženim navodom 2 glđ. 10 kr.

Po pošti 10 kr. več.

Skladišče ima na Dunaji: g. Filip Neustein, lekar I. Plankengasse. V Gradcu: g. H. Kielhauser, Sporgasse 3. (242—2)

Tujci.

22. julija:

Švrcpa: Leitenberg iz Gorice.

Pri stona: Pachmayer iz Dunaja. — Garigo iz Trsta. — Mensolt iz Norimberga.

Naznanilo.

Lanz-eve

ročne mlatilnice

prve vrste, letos še zboljšane, se dobivajo po nizki ceni in pod jako ugodnimi pogoji pri

P. Skale-tu

(248—2)

v Ljubljani na Poljanah.

Piccolijeva lekarna „k angelju“.

Farmacijske specialitete

Gabriel Piccolija,

lekarja v Ljubljani, na dunajskei cesti.

Anaterinova ustna voda in zobni prašek.

Boljši, nego vsaka druga zobna voda in zobni prašek, pravo sredstvo zoper zoboból in ustne bolezni, zoper gnjilobo in majanje zob, zoper differitis ali vnetico grla in skorbut, prijetnega duha in okusa, krepi dalje zobno meso, in je sploh neprimerljivo sredstvo za čiščenje zob. Kedor ga enkrat poskusi, dal mu bude gotovo prednost, vzlic vsim enakim izdelkom. 1 steklenica 60 kr., 1 škatlja 40 kr.

Ribje olje, pošiljano na ravnost iz mesta Bergen na Norveškem, brezkusno in ne slabodiječe, 1 originalna steklenica 80 kr.

Pravi sajdicjev pulver. Nareja se z čisto kemicihi tvarin. 1 škatlja 80 kr., 1 tucat škatelj 6 gold. 60 kr.

Pravo vinsko žganje z soljo, v pomoč bolehnemu človestvu, pri vsih notranjih in vnanjih prisadihi, zoper večino boleznij, posebno za vsakovrstne rane itd. 1 steklenica 40 kr.

Eliksir iz Kine in Koke. Najboljši do sedaj znani želodečni likér. Pospešuje cirkulacijo in prebavljenje, ter različne organe in ude z nova okrepi in oživi. 1 steklenica 80 kr.

Glycerin-Crème. je posebno izborno sredstvo zoper razpokane ustnice in kožo na rokah. 1 flacon 30 kr.

Lancaster-lilijna voda. Toaletni zaklad. Specijalno, da se ohrani koža krasna, nježna in mehka, se jej daje prednost pred vsemi umivalnimi vodami, lepotičjem in lepotičnim sredstvom, katera so često škodljiva. 1 steklenica 1 gold.

Rajževi pulver. Izključljivo iz vegetabilicnih tvarin, posebno zdrav za kožo, katerej podeli izvorno brhkost in čvrstost, kar se nahaja le pri mladini. 1 paket 10 kr., 1 škatlja 40 kr.

Sok iz Tamarinde. Po mrzlih sredstvih iztlačen. Učinkuje znamenito krepilno in olajšajoče. 1 steklenica 40 kr.

Neizmotljivo sredstvo zoper mrzlico.

Učinek tega léka je dokazana istina in vsaki bolnik, ki je lék uže poskusil sam na sebi, se bude radostno prepričan, da je najmočnejše in zanesljivejše sredstvo do sedaj znanih zoper ponavljajočo se mrzlico. 1 steklenica 80 kr.

Naročila se izvršujejo vračajočoj se pošto proti poštnemu povzetju. (132—66)

Pražka trgovinska akademija!

Prihodnji akademični tečaj se prične

16. septembra 1875.

Pogoj za sprejem v ta zavod je dokončano izšolanje IV. realke, gimnazije ali pa realne gimnazije. Členom tega zavoda je dovoljeno, da so enoletni prostovoljci pri vojačih. — Ako obolé, so sprejeti v novo zidano bolnico kupčijsko brezplačno v oskrbovanje.

Natančnejša naznanila in druga pojasnila daje uljudno: na zahtevanje opravičnega svéta

Karel Arenz,

(253—1)

vodja trgovinske akademije v Pragi.